

## บทคัดย่อ

169993

ชื่อภาคานิพนธ์ : การพัฒนารูปแบบการจัดระบบบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิ  
ภายใต้ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี  
อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อผู้เขียน : นายมนตรี เทเวลา

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2548

---

การศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดระบบบริการสุขภาพพระดัมปฐมภูมิ ภายใต้ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดระบบบริการสุขภาพ
- 2) ศึกษา รูปแบบและความเป็นไปได้ในการจัดระบบบริการสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการจัดระบบบริการสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวาปีปทุม ได้แก่ เทศบาล จำนวน 1 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 15 แห่ง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยวิธี (content analysis)

### ผลการศึกษา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอวาปีปทุม มีสถานบริการสาธารณสุข(สถานีนานามัย) อยู่ในเขรับฝัคชอบทุกแห่ง ยกเว้นเทศบาลไม่มีสถานบริการสาธารณสุขในเขรับฝัคชอบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบุคลากรปฏิบัติงานประจำในส่วนสาธารณสุข ได้แก่ เทศบาลตำบลหนองแสง และ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งมีแผนในการจัดกรออบอัตรากำลังด้านสาธารณสุข แต่ยังไม่ชัดเจนในเรื่องตำแหน่งและระดับ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความพร้อมที่จะจัดให้มีบริการที่ผสมผสานในด้าน การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันควบคุมโรค และการฟื้นฟูสมรรถภาพ ในการปฏิบัติงานร่วมกับ โรงพยาบาลชุมชนและสถานอนามัย โดยให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ แต่ให้บุคลากร สาธารณสุขเป็นผู้ปฏิบัติ

การจัดรูปแบบระบบบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ ภายใต้ความพร้อมขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้น ทั้งผู้บริหารและปลัด ขอจัดรูปแบบการบริการในลักษณะร่วมกับสาธารณสุข เพื่อการศึกษาเรียนรู้และการเชื่อมประสานระหว่างหน่วยบริการอื่นและการส่งต่อ แต่ให้มีความ ชัดเจนในเรื่องงบประมาณและการบริหารจัดการ โดยให้อยู่ในความดูแลควบคุมกำกับขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรเร่งพิจารณากระจายอำนาจการกำกับดูแลสถานอนามัยให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไขที่ต้องกำหนดตำแหน่ง และงบประมาณในการรับโอนบุคลากร รวมทั้ง งบประมาณประจำในการบริหารงานตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ควรพิจารณาสถานอนามัยที่จัดตั้งเป็นหน่วย บริการปฐมภูมิให้ประชาชนในเขตรับผิดชอบขึ้นทะเบียนหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และ พิจารณาจัดสรรงบประมาณเหมาะสมจ่ายรายหัวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการ สาธารณสุข แต่ให้อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

3. การจัดทำนโยบายในระดับชาติระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับกระทรวงสาธารณสุข จะต้องมีการเชื่อมประสานและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอย่างสมดุลใน เรื่องของการบริหารท้องถิ่น

4. ในระยะแรกเพื่อเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร กระทรวงสาธารณสุขจัดทำแผน ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วางแผนอัตรากำลังเพื่อถ่ายโอนและรับการถ่ายโอน เพื่อ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในระยะสั้น

5. สถาบันการศึกษาในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนดแนวทางและวางแผนการผลิต บุคลากรในสาขาวิชาชีพกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกระจายและแก้ไขปัญหาการขาดแคลน บุคลากรในระยะปานกลาง และระยะยาว

## ABSTRACT

169993

**Title of Research Paper** : Development of Primary Health Service Delivery Model under the Readiness of Local Administrative Organizations : A Case Study of Vapee-Pathum District, Mahasarakam Province

**Author** : Mr. Montri Tevela

**Degree** : Master of Arts (Social Development)

**Year** : 2005

---

The study on Development of Primary Health Service Delivery Model under the Readiness of Local Administrative Organization : A Case Study of Vapee-Pathum District, Mahasarakam Province has the following objectives: 1) to study the readiness of Local Administration Organization in providing health service delivery system, 2) to study model and possibilities of local administrative organization in providing health service delivery system and 3) to study problems and recommendations for health service delivery system of local administrative organization. Population in this study is local administrative organizations in Vapee-Pathum District which are 1 municipality, 15 Tambon Administrative Organizations. Samples are 32 executives and permanent of local administration organizations. Tools used in this study are questionnaires. Statistics used for data analysis are frequency, percentage and mean. Data from interview is analyzed by content analysis.

### **Findings:**

All local administration organizations in Vapee-Pathum District have health service delivery units (health care unit) except there is no health service delivery unit in municipal area.

Local administrative organizations which have personnel in health are Nongsang Municipality and Nongsang Tambon Administrative Organization. All Tambon Administrative Organizations have resource planning. Most local administrative organizations are prompt to provide service which include health promotion, disease prevention and rehabilitation in cooperation

with community hospital and health service delivery unit by supporting the budget but leaving the service delivery to health personnel.

In providing, primary health service delivery model under the readiness of local administrative organization, executives and permanent-secretary requested for co-sharing with the Ministry of Public Health, to study, coordinate, and refer among other service of budget and management under the local administrative Organization.

**Recommendations:**

1. The government should accelerate the consideration of decentralization of health service to the local administrative organization with the conditions that the transfer of personnel must be matched by budget allocation and job position. Also the annual budget must be included.

2. The office of Health Security should consider primary health care unit so that people could register their health security and allocate the budget per head to the local administrative Organizations.

3. In formulating national policy between the Ministry of Interior and the Ministry of Public Health, there must be coordination with the National Economic and Social Development Plan in the issue of local administration.

4. Initially, to prepare the readiness of personnel, the Ministry of Public Health should cooperate with the local administrative organization to plan the framework of human resource transfer in order to solve the problem of personnel shortage in the short-term.

5. Academic institution under the Ministry of Public Health should determine guideline and plan the production of personnel in the professions with local administrative organization to distribute and solve the problem of personnel shortage in the medium and long term.